

Nr 110.

Ankom till riksdagens kansli den 19 maj 1916 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i föreskrifterna om avlöning av lärarinnorna vid statsunderstödda enskilda läroanstalter m. m.

(2:a avd.)

I en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1916 dagtecknad proposition nr 147, vilken överlämnats till statsutskottets förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under återopande av bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels besluta, att nedannämnda bestämmelser i nådiga kungörelsen den 29 oktober 1909 angående avlöning av lärarinnorna vid statsunderstödda enskilda läroanstalter samt angående statsunderstöd åt dessa läroanstalter m. m., nämligen punkt 4 i avdelningen A. Bestämmelser om avlöning av lärarinnorna vid statsunderstödda enskilda läroanstalter, punkt 7, första stycket, i avdelningen D. Särskilda bestämmelser i fråga om anslaget till högre flickskolor, punkt 5 i avdelningen E. Särskilda bestämmelser i fråga om anslaget till högre goss- och samskolor, samt punkt 6 i avdelningen F. Särskilda bestämmelser i fråga om anslaget till enskilda lärarinneseminarier, skola erhålla följande ändrade lydelse:

punkt 4 i avdelningen A:

Med full tjänstgöring förstås tjänstgöring till ungefärligen den omfattning, som åligger ämneslärarinna vid allmänt läroverk; dock må för ämneslärarinna, som tillika tjänstgör såsom biträdande föreståndarinna, med läroverksöverstyrelsens medgivande den för full tjänstgöring eljest erforderliga undervisningsskyldigheten kunna minskas med högst fem veckotimmar;

punkt 7, första stycket, i avdelningen D:

Statsunderstöd till högre flickskola må kunna utgå, för år räknat, därest skolan omfattar fyra årsklasser utöver den egentliga folkskolan, med högst 4,400 kronor och, därest skolan omfattar fem sådana klasser, med högst 5,200 kronor, varjämte skolan må kunna erhålla ett särskilt understöd till undervisning i huslig ekonomi, ej överstigande 1,000 kronor, samt, därest skolan utöver sistnämnda antal årsklasser har en fortsättningsklass med teoretisk och praktisk undervisning i för kvinnans verksamhet inom familj och hem särskilt viktiga ämnen, ytterligare högst 1,000 kronor. Understöd till dylik fortsättningsklass må utgå endast under förutsättning att antalet lärjungar i klassen uppgår till minst 6;

punkt 5 i avdelningen E:

Statsunderstöd till högre gosskola eller högre samskola må kunna utgå, för år räknat, för det skolstadium, som i avseende på undervisningens mål motsvarar realskolan, med högst 9,000 kronor och för det skolstadium, som i nämnda avseende motsvarar gymnasiet, med högst 6,000 kronor, varjämte särskilt understöd må kunna tillkomma *dels*, enligt de närmare föreskrifter Kungl. Maj:t äger meddela, läroverk, som i större omfattning anlitar manliga lärarkrafter, *dels* samskola, som äger en särskild för flickor avsedd linje, motsvarande de två översta klasserna i en flickskola med fem klasser utöver den egentliga folkskolan, och därutöver en fortsättningsklass med teoretisk och praktisk undervisning i för kvinnans verksamhet inom familj och hem särskilt viktiga ämnen, med ett belopp av högst 2,000 kronor för sistnämnda klass, under förutsättning att antalet lärjungar i klassen uppgår till minst 6, *dels ock*, på sätt i punkt 6 närmare angives, läroverk, som uppehåller på ändamålsenligt sätt anordnad undervisning i särskilt praktiska ämnen;

punkt 6 i avdelningen F:

a) Statsunderstöd till enskilt lärarinneseminarium må kunna utgå, för år räknat, med högst 2,500 kronor för varje årsavdelning; dock att seminarium, där undervisning, avseende utbildning av facklärarinnor i ämnesgrupper på olika huvudlinjer, meddelas, och som på den grund får vidkännas jämförelsevis större utgifter för undervisningen, må kunna för vardera av två årsavdelningar, där sådan undervisning meddelas, erhålla ett årligt tilläggsanslag av intill 1,000 kronor.

b) Har treårigt seminarium, som åtnjuter statsunderstöd, på grund av särskilda omständigheter under något år ej intagit ny årsavdelning, och kommer seminariet i följd härav att under vissa år omfatta blott två avdelningar, må seminariet under samma år för vardera av dessa avdelningar åtnjuta en förhöjning av grundanslaget med högst 500 kronor för år. Därest seminariet under två år i följd ej intagit ny årsavdelning och endast uppehåller tredje årsavdelningen, må seminariet, utan hinder av bestämmelsen i punkt 2, kunna för sistnämnda avdelning erhålla understöd med tillämpning av ovan angivna grunder;

dels ock medgiva, att de ändrade bestämmelserna må tillämpas, ändringen i fråga om understöd åt blott en seminarieklass från och med höstterminen 1915 samt ändringarna i övrigt från och med år 1916.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokoll.

Kungl. Maj:ts förevarande framställning, som först den 25 nästlidna april överlämnats till riksdagen, innebär i vissa delar betydelsefulla förändringar ifråga om den högre flickundervisningen i vårt land, varav följer, att prövningen av propositionen, för att kunna göras med den noggrannhet och allsidighet som ärendets vikt kräver, måste taga avsevärd tid i anspråk. Utskottets av ett flertal ärenden strängt upptagna tid har emellertid icke medgivit en sådan prövning, vilken icke skulle kunna företagas, utan att tiden för riksdagens avslutande komme att ytterligare fördröjas. På grund härav ser sig utskottet nödsakat att, utan att hava ingått i saklig behandling av det föreliggande förslaget och för att genom ett uppskov med ärendets avgörande detsamma må kunna bliva föremål för riksdagens noggranna prövning, hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning ej för närvarande må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 19 maj 1916.

På statsutskottets vägnar:

CARL SWARTZ.